

Farsta den 7 maj 2021

Socialdepartementet

remissvar@regeringskansliet.se

Vår referens: kristian.cornell@dhr.se samt
eugenia.rudenberg@dhr.se

s.sf@regeringskansliet.se

Remissyttrande avseende promemoria Konsekvenser av justerade åldersgränser i pensionssystemet och i andra trygghetssystem, S2021/02250

DHR är en idéburen demokratisk organisation för och av personer med nedsatt rörelseförmåga. Genom att skapa opinion och påverka de politiska besluten arbetar vi för ett öppet Sverige, där personer med nedsatt rörelseförmåga inte blir utestängda. En av utgångspunkterna i vårt arbete är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det är utifrån detta perspektiv vi framför våra synpunkter på promemorian.

Genom att höja pensionsåldern till 66 år och sedan till riktåldern tydliggörs många fundamentala problem som borde ha varit lösta långt tidigare. Det är en omvänd ordning att höja pensionsåldern innan frågor om utestängdhet från arbetsmarknaden och fattigdom är åtgärdade.

Alla personer med funktionsnedsättning kan inte arbeta i högre ålder

DHR har tidigare lyft faktumet att inte alla personer med funktionsnedsättning kan arbeta i högre ålder än i dag. Vi saknar i det hänseendet en bredare konsekvensanalys utifrån både ett jämlikhets- och ett jämställdhetsperspektiv. En person som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan arbeta längre än 65 år eller tidigare, kommer således spara mindre pensionspengar till sig själv. DHR ser en hög risk att personen tvingas avsluta sitt yrkesliv med försörjningsstöd, då sjukersättning många gånger är svår att få (Riksrevisionen 2018). Denna ekonomiska smäll kan slå ännu hårdare mot kvinnor med funktionsnedsättning

eftersom kvinnor oftare än män arbetat deltid och eller är i transfereringssystem. 20 procent av kvinnor med funktionsnedsättning avstår i dag vård som de har rätt till på grund av ekonomiska skäl. Siffran är den totala motsatsen till en förutsättning för att kunna arbeta i högre ålder. Viktigt att lyfta i sammanhanget är Agenda 2030 som syftar till minskad ojämlikhet och fattigdom.

Analysen om sjukersättning talar sitt tydliga språk

I promemorian framgår att många personer med sjukersättning kan förlora på reformen. Detta eftersom sjukersättning på garantinivå ibland understiger de intjänade pensionspengarna som en pension skulle ge. DHR anser att regeringen skyndsamt måste justera sjukersättningens nivåer genom:

- Indexera till inkomst i stället för pris.
- Justera skattesatsen till jobbskatteavdragets nivå.
- Höj garantinivån årligen kollektivavtalsenligt.

Förhöjd pensionsålder kräver fokus på arbetsmarknadsfrågan

Vi delar promemorians uppfattning att god arbetsmiljö främjar ett långt arbetsliv. Detta behöver konkretiseras och DHR förutsätter att detta behandlas specifikt i det funktionshinderpolitiska program som kommer komma. Vi kräver också ett omfattande fokus på arbetsmarknadsfrågan från regeringen. Detta för att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i arbetslivet och således yrkesarbeta i högre ålder.

Därutöver vill vi lyfta brist på information kring riktåldern i pensionssystemet då vi menar att tydlig information skulle öka förutsägbarheten för den enskilda.

Den ekonomiska drivkraften och samtidigt generella ålderstak

Promemorian nämner den ekonomiska drivkraften som en faktor bakom att personer kommer vilja arbeta i högre ålder än i dag. Med det resonemanget förstår vi inte varför den drivkraften enbart sträcker sig till 66 år, eller till riktåldern och inte längre. De personer med funktionsnedsättning som vill och kan yrkesarbeta ännu längre måste kunna ta del av stödsatser som finns, till exempel

stöd till arbetshjälpmedel. Med det i åtanke bör inte ålderstaken vara generella, utan anpassas efter individens vilja och förutsättningar.

Detta resonemang blir även aktuellt gällande åldersgränsen för rätt till assistansersättning, merkostnadsersättning och handikappersättning samt bilstöd som kommer att justeras från 65 till 66 år. Vi menar att personer med funktionsnedsättning även i högre ålder ska ha möjlighet att utöver yrkesarbete kunna vara aktiva genom exempelvis föreningslivet eller förtroendeuppdrag, på samma sätt som personer utan funktionsnedsättning. Detta förutsätter att nämnda insatser och stöd erbjuds utan en fastställd åldersgräns.

Ett generellt ålderstak strider därutöver mot FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, då konventionen bland annat syftar till fullständigt och faktiskt deltagande och inkludering i samhället samt lika möjligheter (artikel 3).

Att personer arbetar längre eller är aktiva på andra sätt är gynnsamt för samhället och det finns därför ingen anledning att förhindra detta genom att trygghetssystem, stöd och insatser inte är flexibla.

Om fast åldersgräns ändå förblir utgångspunkten så måste rätten till stöd och insatser alltid justeras utefter riktåldern. Därför behöver lagrummen gällande stöd och insatser med fast åldersgräns justeras parallellt.

Beslut om detta yttrande har tagits av förbundsordförande Åsa Strahlemo. Yttrandet har beretts av ombudsmän Kristian Cornell och Eugenia Rudenberg. I den slutliga beredningen har även förbundssekreterare Ken Gammelgård medverkat.

DHR – Delaktighet Handlingskraft Rörelsefrihet

Vänliga hälsningar

Åsa Strahlemo

Förbundsordförande